

Beste gemeenteraadsleden en andere aanwezigen,

Vorig jaar, 3 juli 2024, bezocht onze koning Willem Alexander de stad Woerden en had ik de eer om samen met een paar andere boeren en boerinnen in gesprek te gaan met onze koning. Hij begreep de uitdagingen in onze sector heel goed en sloot af met de woorden: “Boeren waren hier als eerst, en zullen hier ook moeten blijven!”

Ik ben Edith Spruit, voorzitter van LTO Noord Afdeling Woerden. Vanuit de LTO strijden wij ook voor de blijvende boeren en daarom kom ik hier vanavond inspreken.

Om te beginnen, wij zijn niet tegen natuur. We hebben even opgezocht hoe Van Dale het begrip “natuur” definieert: **alles op aarde wat niet door de mens is gemaakt: de planten, dieren, rivieren, bergen enz.**

Waar we het snel over eens zijn is dat oorspronkelijke en volledig ongerepte natuur in ons land nergens meer te vinden is. Een veel gedragen opvatting van natuur in de huidige tijd is: alles wat zich spontaan vestigt, voortplant, gedijt en zich handhaaft in de door de mens geboden ruimte. Wat we dan ook in praktijk zien is dat natuur en voedsel maken hand in hand gaan. Door agrarisch gebruik van de gronden zien we ook dat bepaalde planten en bloemen zich spontaan gaan vestigen. Agrarisch gebruik is dus niet per definitie een bedreiging voor natuur, maar is zelfs een kans. Ook voor natuurherstel zijn er mogelijkheden om dit samen met agrariërs te doen.

Het is belangrijk voor ons gebied dat we grond voor agrarisch gebruik behouden. De druk op agrarisch grond is groot en wordt elk jaar groter. Grond is nodig voor huizen, industrie, wegen. Maar boeren worden ook gevraagd om te extensiveren en natuur inclusiever te worden. Dit betekent meer grond nodig voor het zelfde aantal koeien. Echter door de grond te gaan afplaggen, kan het niet meer voor agrarische doeleinden gebruikt worden en is de consequentie dat bedrijven ongewild intensiever worden.

Een ander punt waar ik u in wil mee nemen is de waterkwaliteit. U weet dat we vanuit Europese verplichtingen in 2027 moeten voldoen aan de Kader Richtlijn Water, de KRW. Het gebied is nu aangewezen als Nutriënt gevoelig gebied. De actuele waterkwaliteit voor Oud Kamerik, gemeten door HDSR, geeft nu een groen licht voor wat betreft de hoeveelheid Stikstof die nog gemeten wordt. Echter wij maken ons zorgen over de impact van afplaggen, het opzetten van water en later ontwateren. Door het ontwateren, komt veen in contact met zuurstof en gaat het oxideren. Afbraak van veen zorgt ook voor het vrijkomen van nutriënten (voedingsstoffen zoals fosfaat en nitraat) die nadelig zijn voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en de biodiversiteit. Door het ontwateren komt dit water in het poldersysteem terecht en zal de impact van de waterkwaliteit afwentelen op de landbouw. Dit is echter tegenstrijdig met één van de belangrijke uitgangspunten van water en bodem sturend; namelijk **Niet afwentelen**. We vinden dan ook dat het een noodzakelijke voorwaarde moet zijn dat het uitstromende water onafhankelijk gemeten wordt en dat uitstromen stopgezet kan worden als er vervuiling optreedt. Ook omdat er voor de KRW een verslechteringsverbod geldt.

Het is echter zo dat de boeren de afgelopen jaren voor het verbeteren van de waterkwaliteit extra maatregelen opgelegd hebben gekregen, die bedrijfseconomisch grote impact hebben, maar onbekend is of ze nu echt de waterkwaliteit bevorderen. Het mag toch niet zo zijn dat we natuurherstel willen met een type wens-natuur, die door afplaggen negatief impact heeft op de waterkwaliteit en dat de boeren daar straks weer de dupe van zijn met nog méér extra maatregelen.

Boeren in onze regio krijgen steeds meer te maken met een onmogelijke opgave. Door steeds meer extra maatregelen en druk op grondgebruik wordt de bestaanszekerheid bedreigd. En als er Nieuwe Natuur wordt aangelegd die later mogelijk als Stikstofgevoelige natuur wordt aangemerkt komt hier een extra onzekerheid bij. Wat wij als LTO, maar volgens mij ook als gemeente Woerden, belangrijk vinden is een vitaal platteland. Veel burgers in de omgeving van Woerden, Harmelen, Kamerik, De Meije en Zegveld voelen zich zeer betrokken bij de boeren. Daarom is het ook terecht dat Woerden zich Boerenmarktstad noemt. En daar mogen we trots op zijn! Maar wanneer de boeren vertrekken uit de regio, zal dit een klap zijn voor de huidige gemeenschap en zal dit impact hebben op de leefbaarheid van het platteland en de kleine kernen.

Tot slot wil ik u mee geven dat onze grote zorgen liggen op de externe werking wat mogelijk in de toekomst impact heeft op de bestaanszekerheid van de agrarische sector. Dit geldt voor alle natuurplannen. En dat het gebied, de boeren en de natuur meer gebaat zijn bij een coöperatief inrichtingsplan. Er zijn steeds meer succesvolle voorbeelden van een goede samenwerkingen met boeren en natuur organisaties, zoals bijvoorbeeld gebied coöperatie Groot Wilnis-Vinkeveen.

Ik wil u oproepen om de ingediende zienswijzen kritisch te beoordelen en de natuurplannen voor zowel Kamerik-Teylingens, polder Bodegraven Noord/ Rietveld en natuurontwikkeling Breudijk met toekomst perspectief en bestaanszekerheid voor de landbouw in de regio te beoordelen.

Bedankt voor uw aandacht.